

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра автоматики та управління в технічних системах

Лабораторна робота № 3
Технології розроблення програмного забезпечення
«Основи проектування розгортання»
20. Mind-mapping software

Виконав:
студент групи ІА–33:
Хитрова НА

Перевірив:
Мягкий МЮ

Київ 2025

Тема: Основи проектування розгортання.

Мета: Навчитися проектувати діаграми розгортання та компонентів для системи що проєктується, а також розробляти діаграми взаємодії, а саме діаграми послідовностей, на основі сценаріїв зроблених в попередній лабораторній роботі.

3.1. Завдання

- Ознайомитись з короткими теоретичними відомостями.
- Проаналізувати діаграми створені в попередній лабораторній роботі а також тему системи та спроектувати діаграму розгортання використання відповідно до обраної теми лабораторного циклу.
- Розробити діаграму компонентів для проектованої системи.
- Розробити діаграму розгортання для проектованої системи.
- Розробити як мінімум дві діаграми послідовностей для сценаріїв прописаних в попередній лабораторній роботі.
- На основі проектованих діаграм розгортання та компонентів доопрацювати програмну частину системи. Реалізація системи, додатково до попередньої реалізації, повинна містити як мінімум дві візуальні форми. В системі вже повинен бути повністю реалізована архітектура (повний цикл роботи з даними від вводу на формі до збереження їх в БД і подальшій виборці з БД та відображенням на UI).
- Підготувати звіт щодо виконання лабораторної роботи. Поданий звіт повинен містити: діаграму розгортання з описом, діаграму компонентів системи з описом, діаграми послідовностей, а також вихідний код системи, який було додано в цій лабораторній роботі.

3.2. Теоретичні відомості

Діаграми розгортання представляють фізичне розташування системи, показуючи, на якому фізичному обладнанні запускається та чи інша складова програмного забезпечення [3].

Головними елементами діаграми є вузли, пов'язані інформаційними шляхами. Вузол (node) – це те, що може містити програмне забезпечення. Вузли бувають двох типів. Пристрій (device) – це фізичне обладнання: комп'ютер або пристрій, пов'язаний із системою. Середовище виконання (execution environment) – це програмне забезпечення, яке саме може включати інше програмне забезпечення, наприклад операційну систему або процес-контейнер (наприклад, веб сервер).

Між вузлами можуть стояти зв'язки, які зазвичай зображують у вигляді прямої лінії. Як і на інших діаграмах, у зв'язків можуть бути атрибути множинності (для показання, наприклад, підключення 2х і більше клієнтів до одного сервера) і назва. У назві, як правило, міститься спосіб зв'язку між двома вузлами – це може бути назва протоколу (HTTP, IPC) або технологія, що використовується для забезпечення взаємодії вузлів (.NET Remoting, WCF).

Вузли можуть містити артефакти (artifacts), які є фізичним уособленням програмного забезпечення; зазвичай це файли. Такими файлами можуть бути виконувані файли (такі як файли .exe, двійкові файли, файли DLL, файли JAR, збірки або сценарії) або файли даних, конфігураційні файли, HTML-документи тощо. Перелік артефактів усередині вузла вказує на те, що на даному вузлі артефакт розгортається в систему, що запускається.

Артефакти можна зображати у вигляді прямокутників класів або перераховувати їхні імена всередині вузла. Якщо ви показуєте ці елементи у вигляді прямокутників класів, то можете додати значок документа або ключове слово «artifact». Можна супроводжувати вузли або артефакти значеннями у вигляді міток, щоб вказати різну цікаву інформацію про вузол, наприклад постачальника, операційну систему, місце розташування – загалом, усе, що спаде вам на думку.

Діаграма компонентів UML є представленням проекрованої системи, розбитої на окремі модулі [3]. Залежно від способу поділу на модулі розрізняють три види діаграм компонентів:

- логічні;
- фізичні;
- виконувані.

Коли використовують логічне розбиття на компоненти, то у такому разі проектовану систему віртуально уявляють як набір самостійних, автономних модулів (компонентів), що взаємодіють між собою.

Діаграма послідовностей (Sequence Diagram) – це один із типів діаграм у моделюванні UML (Unified Modeling Language), який використовується для моделювання взаємодії між об'єктами системи у певній послідовності часу. Вона відображає, як об'єкти обмінюються повідомленнями, показуючи порядок і логіку виконання операцій.

Хід роботи

Діаграму розгортання для проектованої системи:

Мета діаграми розгортання показати фізичну архітектуру системи, на якому обладнанні працює програма і як вона зв'язується з даними.

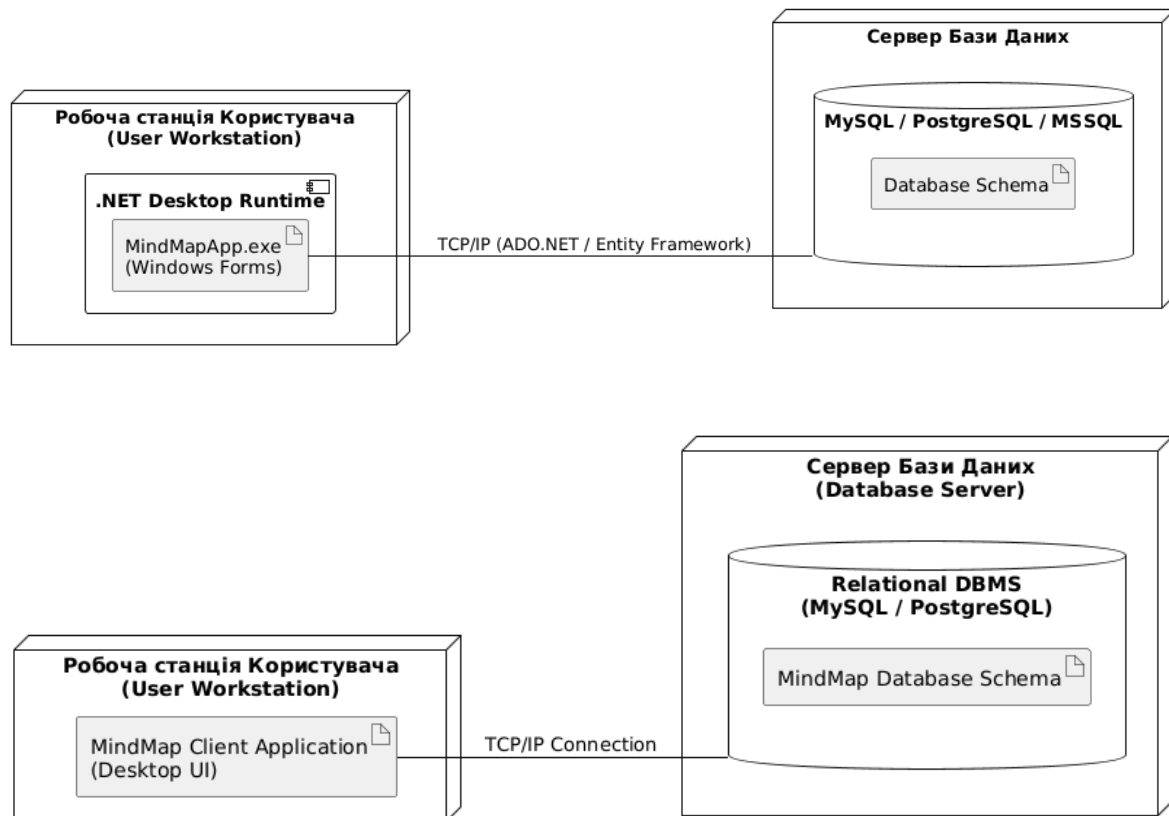

Рис 1. Діаграма розгортання

Діаграма розгортання демонструє фізичну архітектуру системи та показує, на яких апаратних і програмних вузлах розміщуються окремі компоненти застосунку. Система побудована за клієнт-серверною моделлю, де робоча станція користувача виконує роль клієнта, а сервер бази даних забезпечує централізоване зберігання даних.

Першим основним вузлом є Робоча станція користувача (User Workstation). Це персональний комп'ютер або ноутбук, на якому запускається клієнтський застосунок – MindMap Client Application. Даний модуль відповідає за взаємодію з користувачем, відображення інтерфейсу, роботу з ментальною картою, обробку подій (додавання вузлів, редагування, переміщення елементів тощо) та виконання бізнес-логіки на

стороні клієнта. Саме на робочій станції виконується основна частина функціонального навантаження програми, включаючи рендеринг графічних компонентів та управління локальним станом карти до моменту збереження.

Другим важливим вузлом є Сервер бази даних (Database Server). На ньому розгорнута система керування реляційними базами даних (наприклад, MySQL або PostgreSQL). У межах цього вузла розташована логічна схема бази даних MindMap Database Schema, яка містить усі сутності, необхідні для роботи системи: користувачів, категорії, ментальні карти та елементи карт. База даних забезпечує надійне довгострокове зберігання інформації, її цілісність та доступність.

Комунікація між клієнтом і сервером здійснюється через стандартне мережеве з'єднання TCP/IP. Клієнтський застосунок надсилає SQL-запити на сервер бази даних і отримує відповіді у вигляді результатів вибірки. Такий підхід дає змогу організувати повний цикл роботи з даними: від введення інформації користувачем у графічному інтерфейсі — до її збереження у віддаленій базі та подальшого відображення при повторному відкритті мапи.

Таким чином, діаграма розгортання описує логічно зрозумілу та легко масштабовану інфраструктуру системи: клієнтська частина відповідає за взаємодію та візуалізацію, а серверна — за структуроване зберігання даних. Такий варіант архітектури забезпечує простоту розгортання, чітке розмежування відповідальності та можливість подальшого розширення функціональності.

Діаграма компонентів для проектованої системи:

Діаграма компонентів відображає внутрішню архітектуру десктопного застосунку Mind-mapping software, який побудований за трирівневою (трьохшаровою) моделлю. Кожен шар має чітко визначену відповідальність, що підвищує гнучкість, масштабованість та легкість супроводу системи.

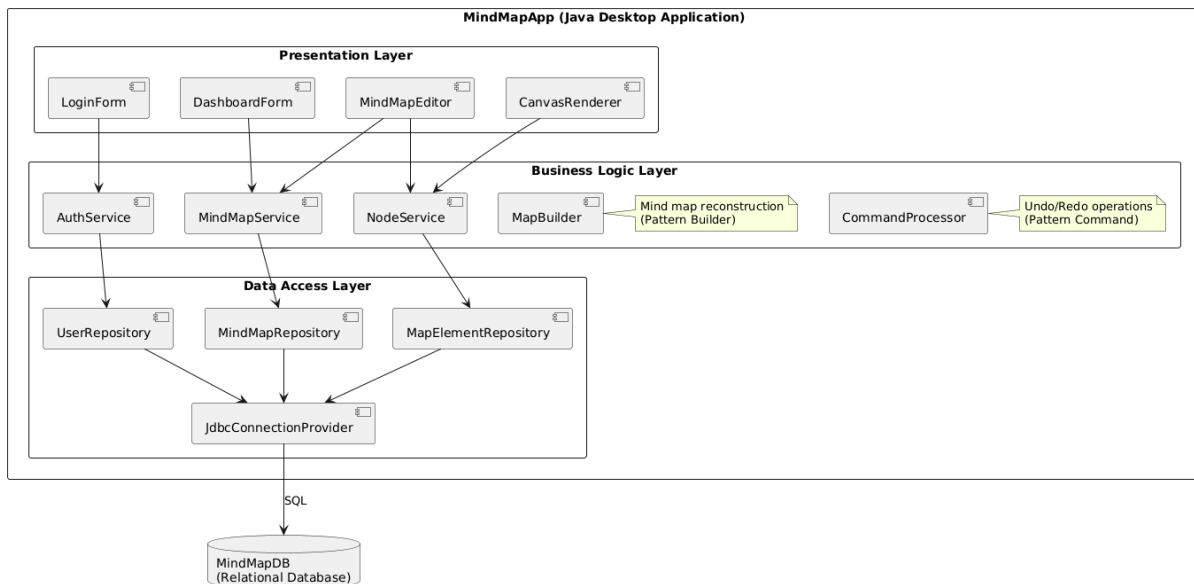

Рис 2. Діаграма компонентів

Шар представлення (Presentation Layer) містить графічні компоненти `LoginForm`, `DashboardForm` та `MindMapEditor`. Саме тут користувач взаємодіє із системою: виконує авторизацію, переглядає список ментальних карт і редагує структуру обраної карти. Компонент `CanvasRenderer` відповідає за відображення вузлів та зображень на полотні.

Шар бізнес-логіки (Business Logic Layer) інкапсулює основні алгоритми програми та використовує шаблони проектування. Сервіси (`AuthService`, `MindMapService`, `NodeService`) реалізують сценарії роботи користувача, не залежачи від деталей збереження даних. Компонент `CommandProcessor` реалізує механізм Undo/Redo на основі патерну `Command`, а `MapBuilder` використовує патерн `Builder` для реконструкції складних ментальних карт під час завантаження.

Шар доступу до даних (Data Access Layer) відповідає за роботу з базою даних. Репозиторії реалізують шаблон `Repository` і забезпечують стандартні CRUD-операції. Компонент `JdbcConnectionProvider` створює з'єднання з базою даних та передає SQL-запити.

Усі репозиторії взаємодіють лише через клас `JdbcConnectionProvider`, який, у свою чергу, обмінюється даними з реляційною базою `MindMapDB`. Така архітектура забезпечує повне розділення UI, бізнес-логіки та інфраструктурного коду, що відповідає сучасним принципам побудови клієнтських застосунків.

Діаграми послідовностей для сценаріїв прописаних в попередній лабораторній роботі:

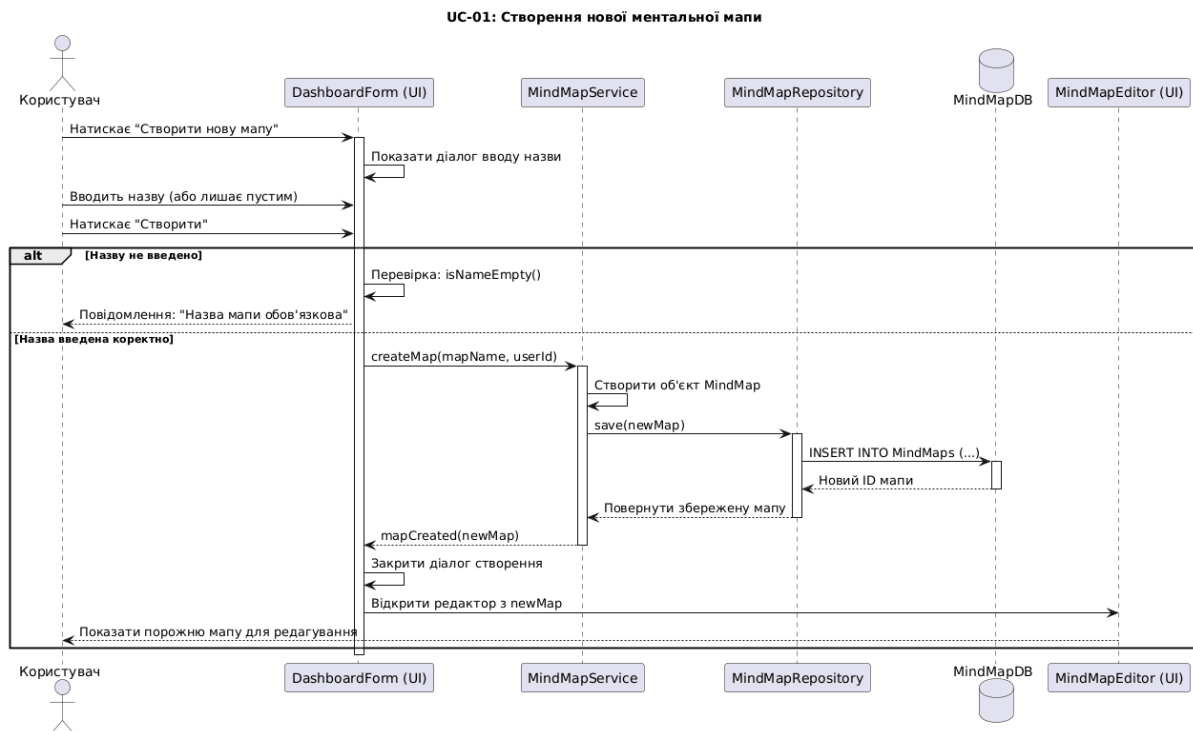

Рис 3.1 Діаграма послідовностей для сценарія UC-01

Діаграма послідовності для сценарію створення нової ментальної мапи демонструє взаємодію між користувачем, інтерфейсом програми та бізнес-логікою під час ініціалізації нового проєкту. Сценарій починається з того, що зареєстрований користувач перебуває на головній панелі (DashboardForm) та натискає кнопку «Створити нову мапу». Інтерфейс відображає діалогове вікно для введення назви, після чого користувач підтверджує створення.

Далі система виконує перевірку: якщо поле назви порожнє, інтерфейс виводить повідомлення про помилку і пропонує повторити введення. Це відповідає альтернативному потоку A1. У випадку, коли назву введено коректно, DashboardForm передає її до компонента бізнес-логіки MindMapService. Сервіс створює новий об'єкт мапи (MindMap), після чого звертається до MindMapRepository для збереження даних у базі.

Репозиторій виконує SQL-операцію INSERT через підключення до бази даних і повертає ідентифікатор створеного запису. Отримавши відповідь, MindMapService передає успішний результат назад до інтерфейсу.

Після цього головна форма закриває діалог та відкриває редактор мап (MindMapEditor), куди передає щойно створений об'єкт. У результаті користувачу показується порожня мапа, готова до редагування.

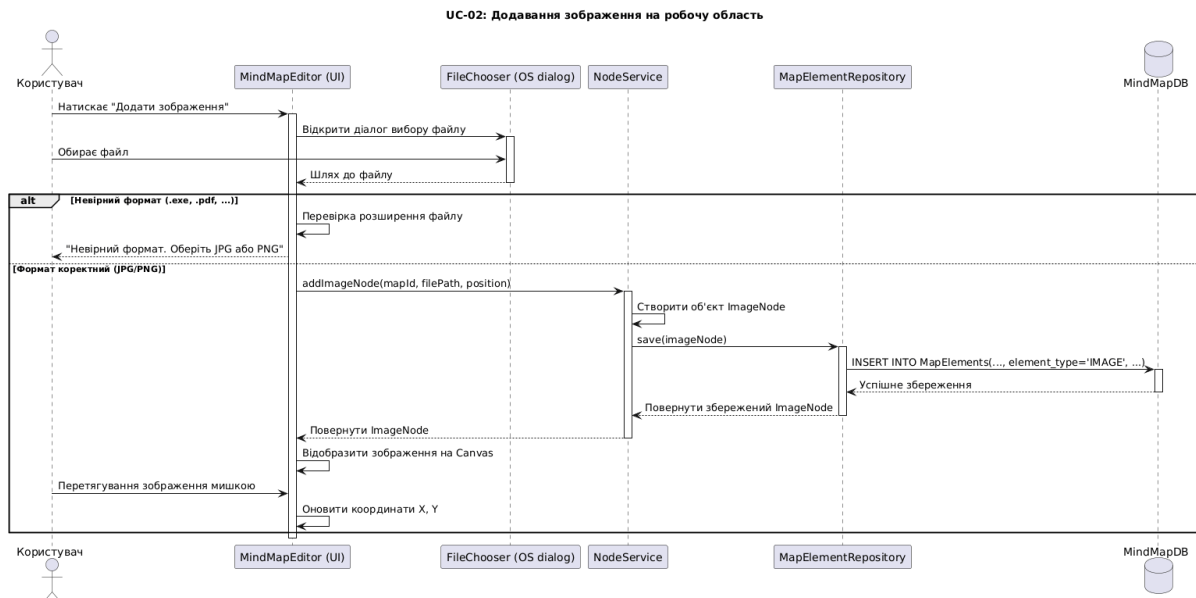

Рис 3.2 Діаграма послідовностей для сценарія UC-02

У цьому сценарії зображено детальний процес додавання графічного файлу в поточну ментальну мапу. Користувач перебуває у редакторі (MindMapEditor) та натискає інструмент “Додати зображення”. Інтерфейс викликає стандартне системне вікно вибору файлу, де користувач обирає локальне зображення.

Після отримання шляху до файлу система перевіряє формат. Якщо користувач вибрав непідтримуваний тип файлу (наприклад .exe, .pdf), редактор відображає попередження і операція завершується без створення вузла. Це описано як альтернативний потік.

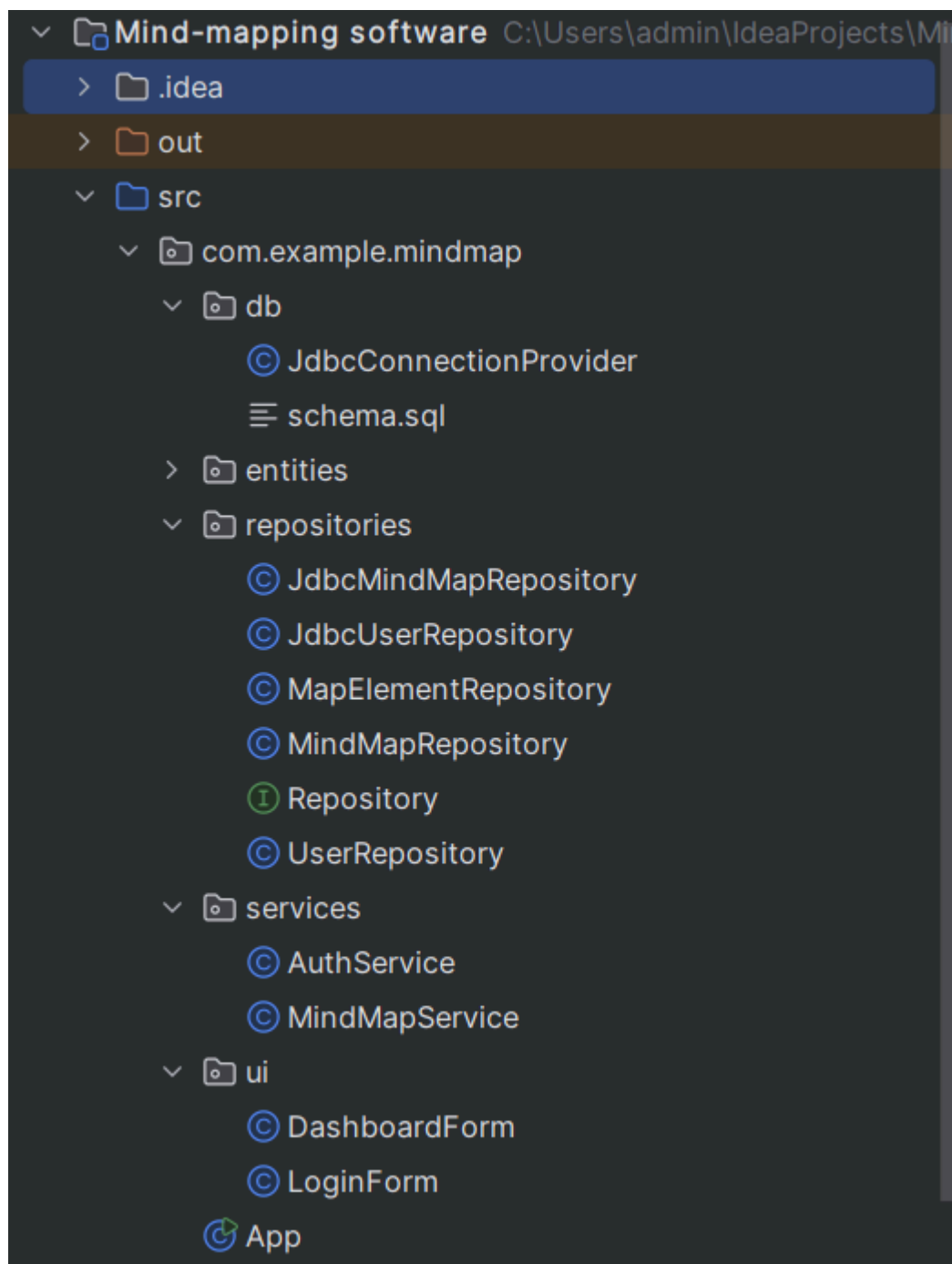
У разі, якщо формат коректний (PNG або JPG), MindMapEditor передає шлях до файлу сервісу NodeService, який відповідає за створення елементів карти. Сервіс формує новий об'єкт ImageNode з початковими координатами. Далі NodeService звертається до репозиторію MapElementRepository, який зберігає новий елемент у базі даних.

Після успішного збереження репозиторій повертає інформацію про створений вузол, а сервіс надсилає її назад інтерфейсу. MindMapEditor відображає зображення на полотні (Canvas) та дає користувачу можливість перетягувати його мишкою. Після переміщення система оновлює координати X і Y в локальному стані.

У підсумку зображення стає частиною структури мапи та синхронізується з базою даних, забезпечуючи його збереження під час наступних відкриттів проекту.

Лістинг вихідного код системи, який було додано в цій лабораторній роботі:

<https://github.com/ch1fir/trpz-lab-3>

App.java:

```
1 package com.example.mindmap;
2
3 import com.example.mindmap.db.JdbcConnectionProvider;
4 import com.example.mindmap.repositories.JdbcMindMapRepository;
5 import com.example.mindmap.repositories.JdbcUserRepository;
6 import com.example.mindmap.services.AuthService;
7 import com.example.mindmap.services.MindMapService;
8 import com.example.mindmap.ui.LoginForm;
9
10 import javax.swing.*;
11
12 public class App {
13     public static void main(String[] args) {
14
15         JdbcConnectionProvider connectionProvider = new JdbcConnectionProvider();
16         JdbcUserRepository userRepo = new JdbcUserRepository(connectionProvider);
17         JdbcMindMapRepository mapRepo = new JdbcMindMapRepository(connectionProvider);
18
19         AuthService authService = new AuthService(userRepo);
20         MindMapService mindMapService = new MindMapService(mapRepo);
21
22         SwingUtilities.invokeLater(() -> {
23             new LoginForm(authService, mindMapService).setVisible(true);
24         });
25     }
26 }
```

JdbcUserRepository.java:

```
1 package com.example.mindmap.repositories;
2
3 import com.example.mindmap.db.JdbcConnectionProvider;
4 import com.example.mindmap.entities.User;
5
6 import java.sql.*;
7 import java.util.ArrayList;
8 import java.util.List;
9 import java.util.Optional;
10
11 public class JdbcUserRepository implements Repository<User, Integer> { 6 usages
12
13     private final JdbcConnectionProvider connectionProvider; 7 usages
14
15     public JdbcUserRepository(JdbcConnectionProvider connectionProvider) { 1 usage
16         this.connectionProvider = connectionProvider;
17     }
18
19     @Override 2 usages
20     public User save(User entity) {
21         if (entity.getId() == 0) {
22             // INSERT
23             String sql = "INSERT INTO Users(username, password_hash) VALUES(?, ?)";
24             try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
25                 PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql, Statement.RETURN_GENERATED_KEYS)) {
26
27                 ps.setString(1, entity.getUsername());
28                 ps.setString(2, entity.getPasswordHash());
```

```

29         ps.executeUpdate();
30
31         try (ResultSet rs = ps.getGeneratedKeys()) {
32             if (rs.next()) {
33                 entity.setId(rs.getInt( columnIndex: 1));
34             }
35         }
36     } catch (SQLException e) {
37         throw new RuntimeException(e);
38     }
39 } else {
40     // UPDATE
41     String sql = "UPDATE Users SET username = ?, password_hash = ? WHERE id = ?";
42     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
43         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
44
45         ps.setString( parameterIndex: 1, entity.getUsername());
46         ps.setString( parameterIndex: 2, entity.getPasswordHash());
47         ps.setInt( parameterIndex: 3, entity.getId());
48         ps.executeUpdate();
49     } catch (SQLException e) {
50         throw new RuntimeException(e);
51     }
52 }
53 return entity;
54 }

```

```

56 @Override no usages
57 public void delete(Integer id) {
58     String sql = "DELETE FROM Users WHERE id = ?";
59     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
60         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
61         ps.setInt( parameterIndex: 1, id);
62         ps.executeUpdate();
63     } catch (SQLException e) {
64         throw new RuntimeException(e);
65     }
66 }
67
68 @Override no usages
69 public Optional<User> getById(Integer id) {
70     String sql = "SELECT id, username, password_hash FROM Users WHERE id = ?";
71     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
72         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
73
74         ps.setInt( parameterIndex: 1, id);
75         try (ResultSet rs = ps.executeQuery()) {
76             if (rs.next()) {
77                 User u = new User(
78                     rs.getInt( columnLabel: "id"),
79                     rs.getString( columnLabel: "username"),
80                     rs.getString( columnLabel: "password_hash")
81                 );

```

```

82         return Optional.of(u);
83     }
84 }
85 } catch (SQLException e) {
86     throw new RuntimeException(e);
87 }
88 return Optional.empty();
89 }
90
91 @Override no usages
92 public List<User> getAll() {
93     String sql = "SELECT id, username, password_hash FROM Users";
94     List<User> users = new ArrayList<>();
95     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
96         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql);
97         ResultSet rs = ps.executeQuery()) {
98
99         while (rs.next()) {
100             users.add(new User(
101                 rs.getInt( columnLabel: "id"),
102                 rs.getString( columnLabel: "username"),
103                 rs.getString( columnLabel: "password_hash")
104             ));
105         }
106     } catch (SQLException e) {
107         throw new RuntimeException(e);
108     }
109     return users;
110 }
111
112 public Optional<User> getByUsername(String username) { 1 usage
113     String sql = "SELECT id, username, password_hash FROM Users WHERE username = ?";
114     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
115         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
116
117         ps.setString( parameterIndex: 1, username);
118         try (ResultSet rs = ps.executeQuery()) {
119             if (rs.next()) {
120                 return Optional.of(new User(
121                     rs.getInt( columnLabel: "id"),
122                     rs.getString( columnLabel: "username"),
123                     rs.getString( columnLabel: "password_hash")
124                 ));
125             }
126         }
127     } catch (SQLException e) {
128         throw new RuntimeException(e);
129     }
130     return Optional.empty();
131 }
132 }

```

JdbcMindMapRepository.java:

```

1 package com.example.mindmap.repositories;
2
3 import com.example.mindmap.db.JdbcConnectionProvider;
4 import com.example.mindmap.entities.MindMap;
5 import com.example.mindmap.entities.User;
6
7 import java.sql.*;
8 import java.time.LocalDateTime;
9 import java.util.ArrayList;
10 import java.util.List;
11 import java.util.Optional;
12
13 public class JdbcMindMapRepository implements Repository<MindMap, Integer> { 6 usages
14
15     private final JdbcConnectionProvider connectionProvider; 6 usages
16
17     public JdbcMindMapRepository(JdbcConnectionProvider connectionProvider) { 1 usage
18         this.connectionProvider = connectionProvider;
19     }
20
21     @Override 2 usages
22     public MindMap save(MindMap entity) {
23         if (entity.getId() == 0) {
24             String sql = "INSERT INTO MindMaps(title, created_at, is_favorite, preview_image, user_id) " +
25                 "VALUES(?, ?, ?, ?, ?)";
26             try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
27                 PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql, Statement.RETURN_GENERATED_KEYS)) {

```

```

29                 ps.setString(parameterIndex: 1, entity.getTitle());
30                 ps.setTimestamp(parameterIndex: 2, Timestamp.valueOf(entity.getCreatedAt()));
31                 ps.setBoolean(parameterIndex: 3, entity.isFavorite());
32                 ps.setString(parameterIndex: 4, entity.getPreviewImage());
33                 ps.setInt(parameterIndex: 5, entity.getOwner().getId());
34                 ps.executeUpdate();
35
36                 try (ResultSet rs = ps.getGeneratedKeys()) {
37                     if (rs.next()) {
38                         entity.setId(rs.getInt(columnIndex: 1));
39                     }
40                 }
41             } catch (SQLException e) {
42                 throw new RuntimeException(e);
43             }
44         } else {
45             String sql = "UPDATE MindMaps SET title = ?, is_favorite = ?, preview_image = ? WHERE id = ?";
46             try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
47                 PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
48
49                 ps.setString(parameterIndex: 1, entity.getTitle());
50                 ps.setBoolean(parameterIndex: 2, entity.isFavorite());
51                 ps.setString(parameterIndex: 3, entity.getPreviewImage());
52                 ps.setInt(parameterIndex: 4, entity.getId());
53                 ps.executeUpdate();

```

```

54         } catch (SQLException e) {
55             throw new RuntimeException(e);
56         }
57     }
58     return entity;
59 }
60
61 @Override no usages
62 public void delete(Integer id) {
63     String sql = "DELETE FROM MindMaps WHERE id = ?";
64     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
65         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
66         ps.setInt(1, id);
67         ps.executeUpdate();
68     } catch (SQLException e) {
69         throw new RuntimeException(e);
70     }
71 }
72
73 @Override no usages
74 public Optional<MindMap> getById(Integer id) {
75     String sql = "SELECT id, title, created_at, is_favorite, preview_image, user_id FROM MindMaps WHERE id = ?";
76     try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
77         PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
78         ps.setInt(1, id);
79
80         ps.setInt(1, id);
81         try (ResultSet rs = ps.executeQuery()) {
82             if (rs.next()) {
83                 MindMap map = new MindMap();
84                 map.setId(rs.getInt("id"));
85                 map.setTitle(rs.getString("title"));
86                 Timestamp ts = rs.getTimestamp("created_at");
87                 map.setOwner(new User(rs.getInt("user_id"), username: null, passwordHash: null));
88                 if (ts != null) {
89                     // createdAt ми ставили в конструктор, але тут можемо перезаписати
90                     // (потрібен сеттер, який ми вже додали)
91                     // в нашому класі createdAt тільки геттер, можна додати сеттер або пропустити.
92                 }
93                 if (rs.getBoolean("is_favorite")) {
94                     map.markAsFavorite();
95                 }
96                 map.setPreviewImage(rs.getString("preview_image"));
97                 return Optional.of(map);
98             }
99         } catch (SQLException e) {
100             throw new RuntimeException(e);
101         }
102         return Optional.empty();
103     }

```

```

105     @Override no usages
106     public List<MindMap> getAll() {
107         throw new UnsupportedOperationException("Not needed yet");
108     }
109
110     @
111     public List<MindMap> getAllByUser(User user) { 1 usage
112         String sql = "SELECT id, title, created_at, is_favorite, preview_image " +
113             "FROM MindMaps WHERE user_id = ?";
114         List<MindMap> maps = new ArrayList<>();
115         try (Connection conn = connectionProvider.getConnection();
116             PreparedStatement ps = conn.prepareStatement(sql)) {
117
118             ps.setInt( parameterIndex: 1, user.getId());
119             try (ResultSet rs = ps.executeQuery()) {
120                 while (rs.next()) {
121                     MindMap map = new MindMap();
122                     map.setId(rs.getInt( columnLabel: "id"));
123                     map.setTitle(rs.getString( columnLabel: "title"));
124                     map.setOwner(user);
125                     Timestamp ts = rs.getTimestamp( columnLabel: "created_at");
126                     if (ts != null) {
127                         // можна проігнорити або додати сеттер для createdAt
128                     }
129                     if (rs.getBoolean( columnLabel: "is_favorite")) {
130                         map.markAsFavorite();
131
132                     map.setPreviewImage(rs.getString( columnLabel: "preview_image"));
133                     maps.add(map);
134                 }
135             } catch (SQLException e) {
136                 throw new RuntimeException(e);
137             }
138             return maps;
139         }
140     }

```

MapElementRepository.java:

```

1     package com.example.mindmap.repositories;
2
3     public class MapElementRepository { no usages
4     }

```

(Пізніше буде доповнений)

JdbcConnectionProvider.java:

```

1 package com.example.mindmap.db;
2
3 import java.sql.Connection;
4 import java.sql.DriverManager;
5 import java.sql.SQLException;
6
7 public class JdbcConnectionProvider { 9 usages
8
9     private static final String URL = "jdbc:mysql://localhost:3306/mindmapdb"; 1 usage
10    private static final String USER = "root"; 1 usage
11    private static final String PASSWORD = ""; // АБО твій реальний пароль, якщо він є 1 usage
12
13    static {
14        try {
15            Class.forName("com.mysql.cj.jdbc.Driver"); // драйвер вже працює
16        } catch (ClassNotFoundException e) {
17            throw new RuntimeException("JDBC Driver not found", e);
18        }
19    }
20
21    public Connection getConnection() throws SQLException { 11 usages
22        return DriverManager.getConnection(URL, USER, PASSWORD);
23    }
24 }

```

AuthService.java:

```

1 package com.example.mindmap.services;
2
3 import com.example.mindmap.entities.User;
4 import com.example.mindmap.repositories.JdbcUserRepository;
5
6 import java.security.MessageDigest;
7 import java.security.NoSuchAlgorithmException;
8 import java.util.Optional;
9
10 public class AuthService { 6 usages
11
12     private final JdbcUserRepository userRepository; 3 usages
13
14     public AuthService(JdbcUserRepository userRepository) { 1 usage
15         this.userRepository = userRepository;
16     }
17
18     // ЛОГІН
19     public Optional<User> login(String username, String password) { 1 usage
20         String hashed = hashPassword(password);
21
22         return userRepository.getByUsername(username)
23             .filter( User u -> u.getPasswordHash().equals(hashed));
24     }
25
26     // РЕЄСТРАЦІЯ
27     public User register(String username, String password) { 1 usage
28         String hashed = hashPassword(password); // тут хешуємо

```



```

29     User user = new User(id: 0, username, hashed);    // зберігаємо вже хеш
30     return userRepository.save(user);
31 }
32
33 // ПРИВАТНИЙ МЕТОД ДЛЯ ХЕШУВАННЯ
34 private String hashPassword(String plainText) { 2 usages
35     if (plainText == null) {
36         return null;
37     }
38     try {
39         MessageDigest digest = MessageDigest.getInstance( algorithm: "SHA-256");
40         byte[] hashBytes = digest.digest(plainText.getBytes());
41         StringBuilder sb = new StringBuilder();
42         for (byte b : hashBytes) {
43             sb.append(String.format("%02x", b)); // перетворюємо байти в HEX-рядок
44         }
45         return sb.toString();
46     } catch (NoSuchAlgorithmException e) {
47         throw new RuntimeException("SHA-256 not supported", e);
48     }
49 }
50 }

```

MindMapService.java:

```

1 package com.example.mindmap.services;
2
3 import com.example.mindmap.entities.MindMap;
4 import com.example.mindmap.entities.User;
5 import com.example.mindmap.repositories.JdbcMindMapRepository;
6
7 import java.util.List;
8
9 public class MindMapService { 9 usages
10
11     private final JdbcMindMapRepository mapRepository; 3 usages
12
13     public MindMapService(JdbcMindMapRepository mapRepository) { 1 usage
14         this.mapRepository = mapRepository;
15     }
16
17     public MindMap createMap(String title, User owner) { 1 usage
18         MindMap map = new MindMap(id: 0, title, owner);
19         return mapRepository.save(map);
20     }
21
22     public List<MindMap> getMapsByUser(User owner) { 1 usage
23         return mapRepository.getAllByUser(owner);
24     }
25 }

```

LoginForm.java:

```

1 package com.example.mindmap.ui;
2
3 import com.example.mindmap.entities.User;
4 import com.example.mindmap.services.AuthService;
5 import com.example.mindmap.services.MindMapService;
6
7 import javax.swing.*;
8 import java.awt.*;
9 import java.util.Optional;
10
11 public class LoginForm extends JFrame { 2 usages
12
13     private final AuthService authService; 3 usages
14     private final MindMapService mindMapService; 2 usages
15
16     private JTextField usernameField; 4 usages
17     private JPasswordField passwordField; 4 usages
18
19     public LoginForm(AuthService authService, MindMapService mindMapService) { 1 usage
20         super( title: "Mind Map - Login");
21         this.authService = authService;
22         this.mindMapService = mindMapService;
23
24         initComponents();
25     }
26
27     private void initComponents() { 1 usage
28         setDefaultCloseOperation(WindowConstants.EXIT_ON_CLOSE);
29
30         setSize( width: 320, height: 180);
31         setLocationRelativeTo(null);
32
33         JPanel panel = new JPanel(new GridLayout( rows: 3, cols: 2, hgap: 5, vgap: 5));
34         panel.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder( top: 10, left: 10, bottom: 10, right: 10));
35
36         panel.add(new JLabel( text: "Username:"));
37         usernameField = new JTextField();
38         panel.add(usernameField);
39
40         panel.add(new JLabel( text: "Password:"));
41         passwordField = new JPasswordField();
42         panel.add(passwordField);
43
44         JButton loginBtn = new JButton( text: "Login");
45         JButton registerBtn = new JButton( text: "Register");
46
47         panel.add(loginBtn);
48         panel.add(registerBtn);
49
50         add(panel);
51
52         loginBtn.addActionListener( ActionEvent e -> onLogin());
53         registerBtn.addActionListener( ActionEvent e -> onRegister());
54     }

```

```

55     private void onLogin() { 1 usage
56         String username = usernameField.getText();
57         String password = new String(passwordField.getPassword());
58
59         Optional<User> userOpt = authService.login(username, password);
60         if (userOpt.isPresent()) {
61             User user = userOpt.get();
62             JOptionPane.showMessageDialog( parentComponent: this, message: "Login successful");
63
64             SwingUtilities.invokeLater() -> {
65                 new DashboardForm(user, mindMapService).setVisible(true);
66             };
67             dispose();
68         } else {
69             JOptionPane.showMessageDialog( parentComponent: this, message: "Invalid username or password");
70         }
71     }
72
73     private void onRegister() { 1 usage
74         String username = usernameField.getText();
75         String password = new String(passwordField.getPassword());
76
77         if (username.isBlank() || password.isBlank()) {
78             JOptionPane.showMessageDialog( parentComponent: this, message: "Username and password are required");
79             return;
80         }
81
82         User created = authService.register(username, password);
83         JOptionPane.showMessageDialog( parentComponent: this,
84             message: "User created with id = " + created.getId());
85     }
86 }

```

DashboardForm.java:

```

1  package com.example.mindmap.ui;
2
3  import com.example.mindmap.entities.MindMap;
4  import com.example.mindmap.entities.User;
5  import com.example.mindmap.services.MindMapService;
6
7  import javax.swing.*;
8  import java.awt.*;
9  import java.util.List;
10
11  public class DashboardForm extends JFrame { 1 usage
12
13      private final User user; 4 usages
14      private final MindMapService mindMapService; 3 usages
15
16      private DefaultListModel<MindMap> listModel; 4 usages
17      private JList<MindMap> mapsList; 2 usages
18
19      public DashboardForm(User user, MindMapService mindMapService) { 1 usage
20          super( title: "Mind Map - Dashboard");
21          this.user = user;
22          this.mindMapService = mindMapService;
23
24          initComponents();
25          loadMaps();
26      }

```

```

28     private void initComponents() { 1 usage
29         setDefaultCloseOperation(WindowConstants.EXIT_ON_CLOSE);
30         setSize(width: 500, height: 320);
31         setLocationRelativeTo(null);
32
33         JPanel top = new JPanel(new BorderLayout());
34         top.setBorder(BorderFactory.createEmptyBorder(top: 5, left: 5, bottom: 5, right: 5));
35         top.add(new JLabel(text: "Logged in as: " + user.getUsername()), BorderLayout.WEST);
36
37         JButton createBtn = new JButton(text: "Create new map");
38         top.add(createBtn, BorderLayout.EAST);
39
40         listModel = new DefaultListModel<>();
41         mapsList = new JList<>(listModel);
42
43         add(top, BorderLayout.NORTH);
44         add(new JScrollPane(mapsList), BorderLayout.CENTER);
45
46         createBtn.addActionListener(new ActionListener() {
47             public void actionPerformed(ActionEvent e) {
48                 onCreateMap();
49             }
50         });
51
52     private void loadMaps() { 2 usages
53         listModel.clear();
54         List<MindMap> maps = mindMapService.getMapsByUser(user);
55         for (MindMap m : maps) {
56             listModel.addElement(m);
57         }
58     }

```

```

54     }
55 }
56
57 private void onCreateMap() { 1 usage
58     String title = JOptionPane.showInputDialog(parentComponent: this, message: "Enter map title:");
59     if (title == null) {
60         return; // користувач натиснув Cancel
61     }
62     if (title.isBlank()) {
63         JOptionPane.showMessageDialog(parentComponent: this, message: "Назва мапи обов'язкова");
64         return;
65     }
66
67     mindMapService.createMap(title, user);
68     loadMaps();
69 }
70 }

```

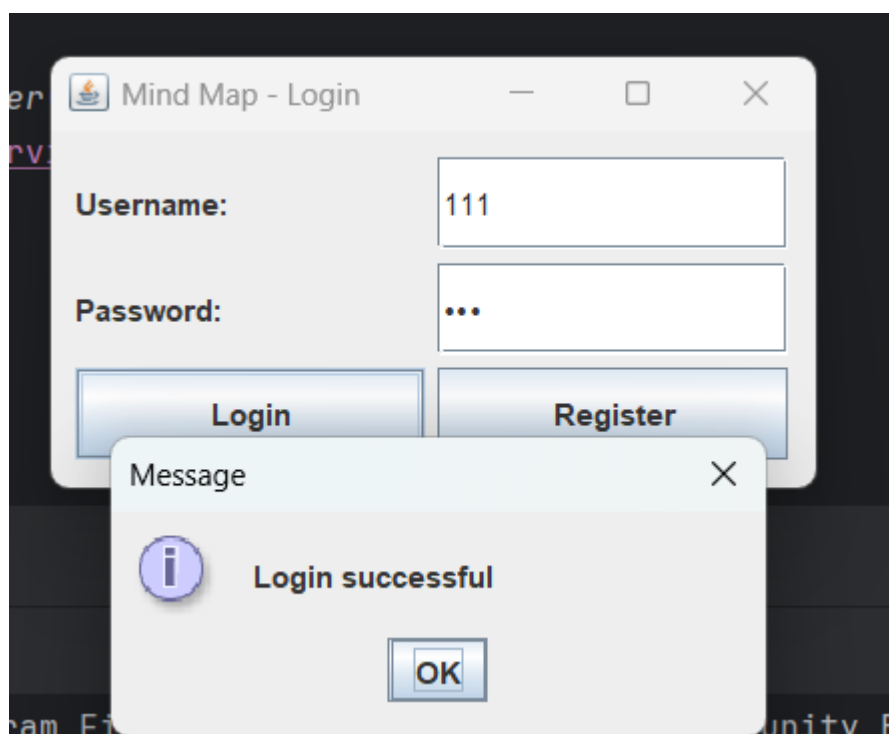
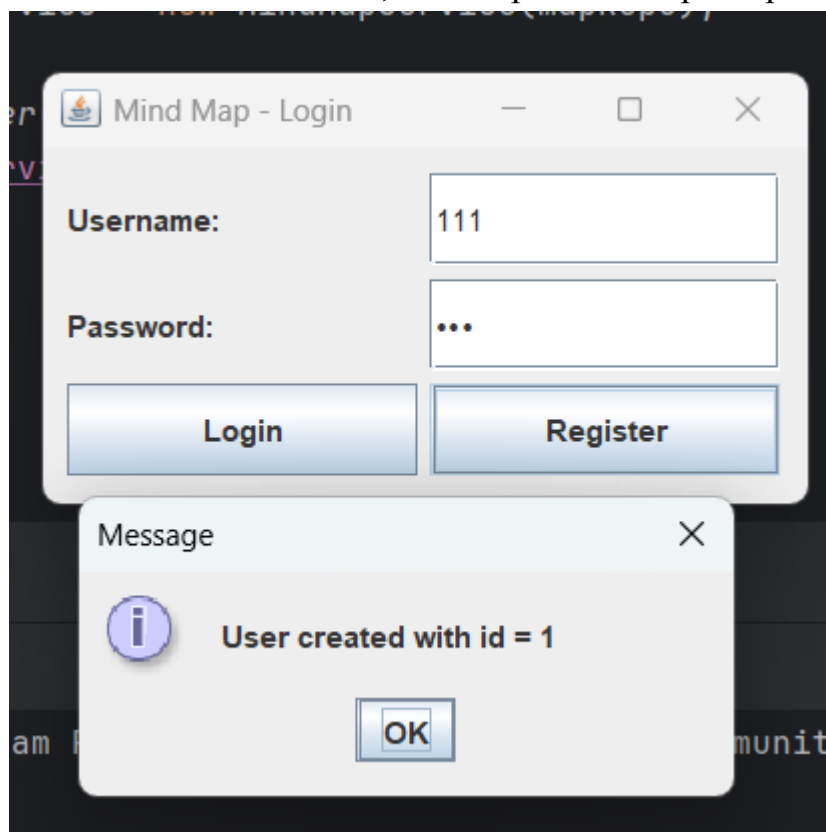
```

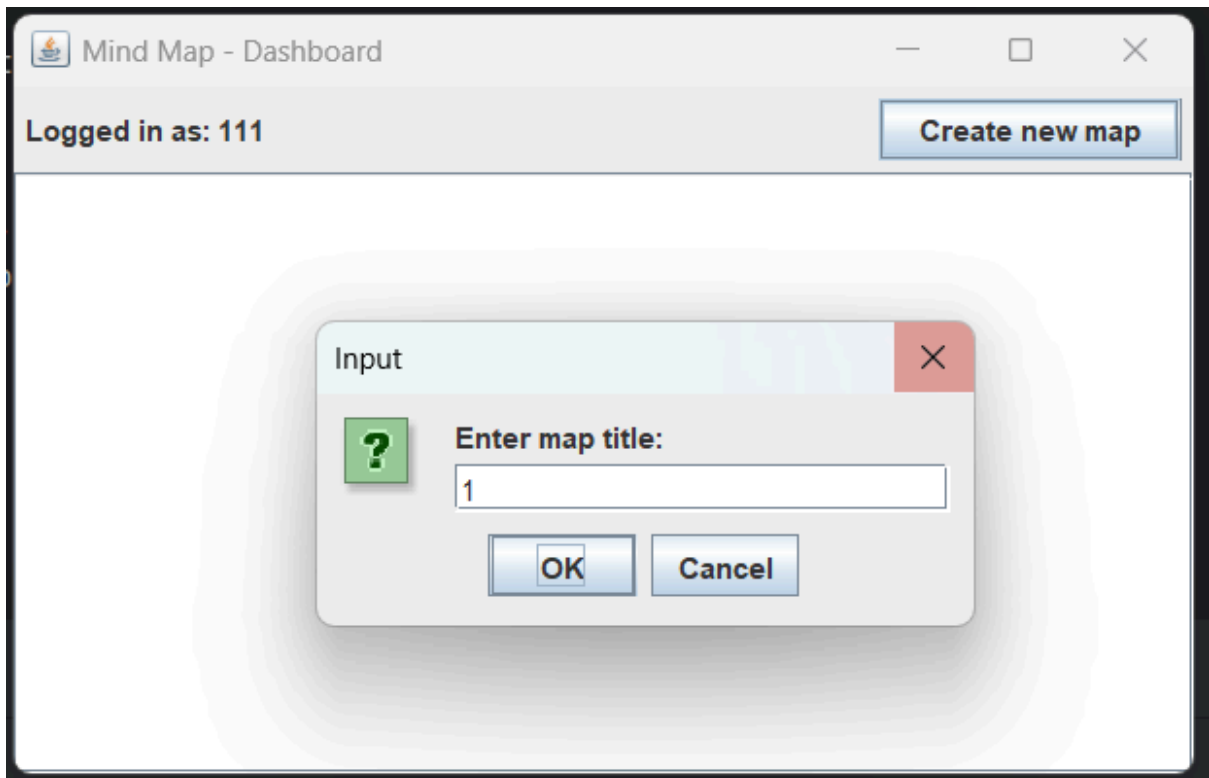
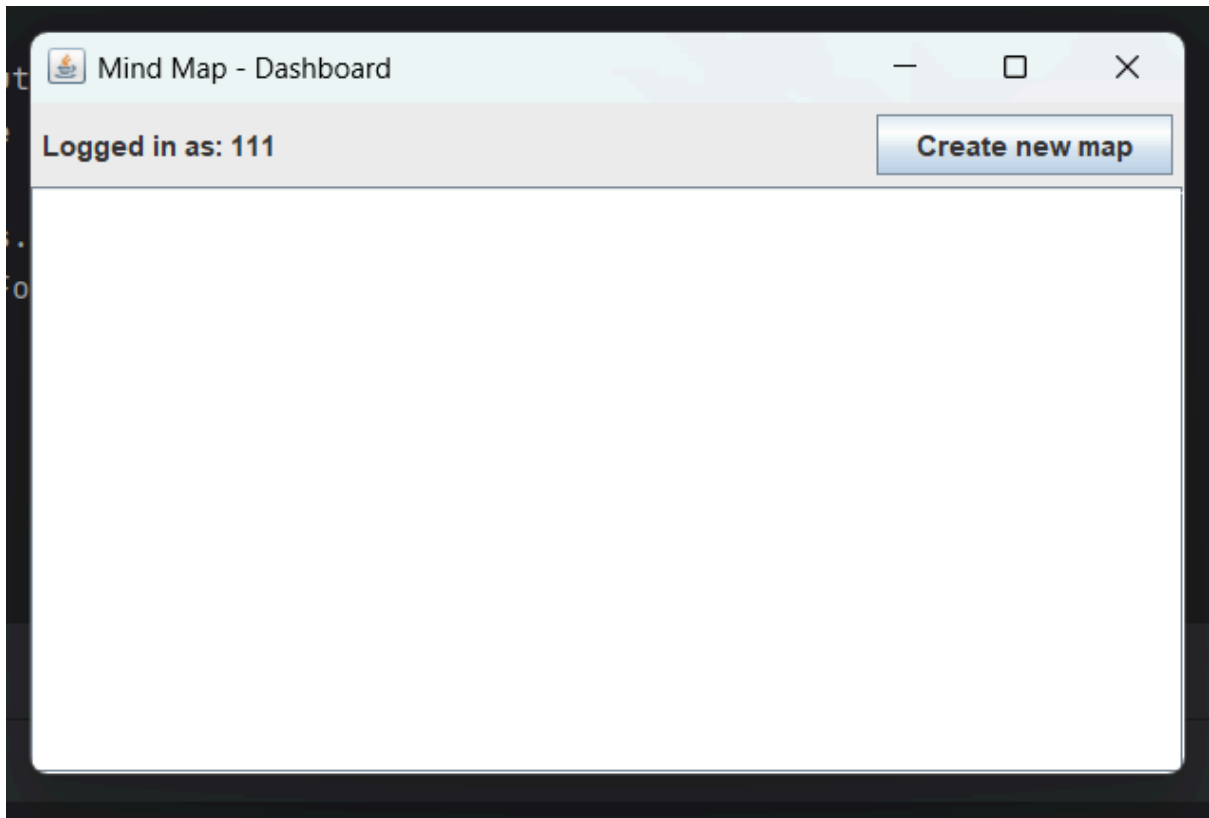
2 • CREATE DATABASE IF NOT EXISTS mindmapdb CHARACTER SET utf8mb4;
3 • USE mindmapdb;
4
5 -- 1. Таблиця користувачів
6 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS Users (
7     id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
8     username VARCHAR(50) NOT NULL UNIQUE,
9     password_hash VARCHAR(255) NOT NULL
10 );
11
12 -- 2. Таблиця категорій
13 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS Categories (
14     id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
15     title VARCHAR(100) NOT NULL,
16     color VARCHAR(7),
17     user_id INT NOT NULL,
18     FOREIGN KEY (user_id) REFERENCES Users(id) ON DELETE CASCADE
19 );
20
21 -- 3. Таблиця мап
22 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS MindMaps (
23     id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
24
25     title VARCHAR(200) NOT NULL,
26     created_at DATETIME DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP,
27     is_favorite BOOLEAN DEFAULT FALSE,
28     preview_image VARCHAR(255),
29     user_id INT NOT NULL,
30     category_id INT, -- Може бути NULL, якщо категорія не обрана
31     FOREIGN KEY (user_id) REFERENCES Users(id) ON DELETE CASCADE,
32     FOREIGN KEY (category_id) REFERENCES Categories(id) ON DELETE SET NULL
33 );
34
35 -- 4. Таблиця елементів мапи
36 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS MapElements (
37     id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT,
38     map_id INT NOT NULL,
39     x_coord FLOAT NOT NULL,
40     y_coord FLOAT NOT NULL,
41
42     -- Колонка-дискримінатор (визначає тип: 'TEXT' або 'IMAGE')
43     element_type VARCHAR(10) NOT NULL,
44
45     -- Поля для TextNode
46     text_content TEXT,
47
48     font_size INT,
49     shape_type VARCHAR(20),
50
51     -- Поля для ImageNode
52     image_url VARCHAR(255),
53     width INT,
54     height INT,
55
56     FOREIGN KEY (map_id) REFERENCES MindMaps(id) ON DELETE CASCADE
57 );

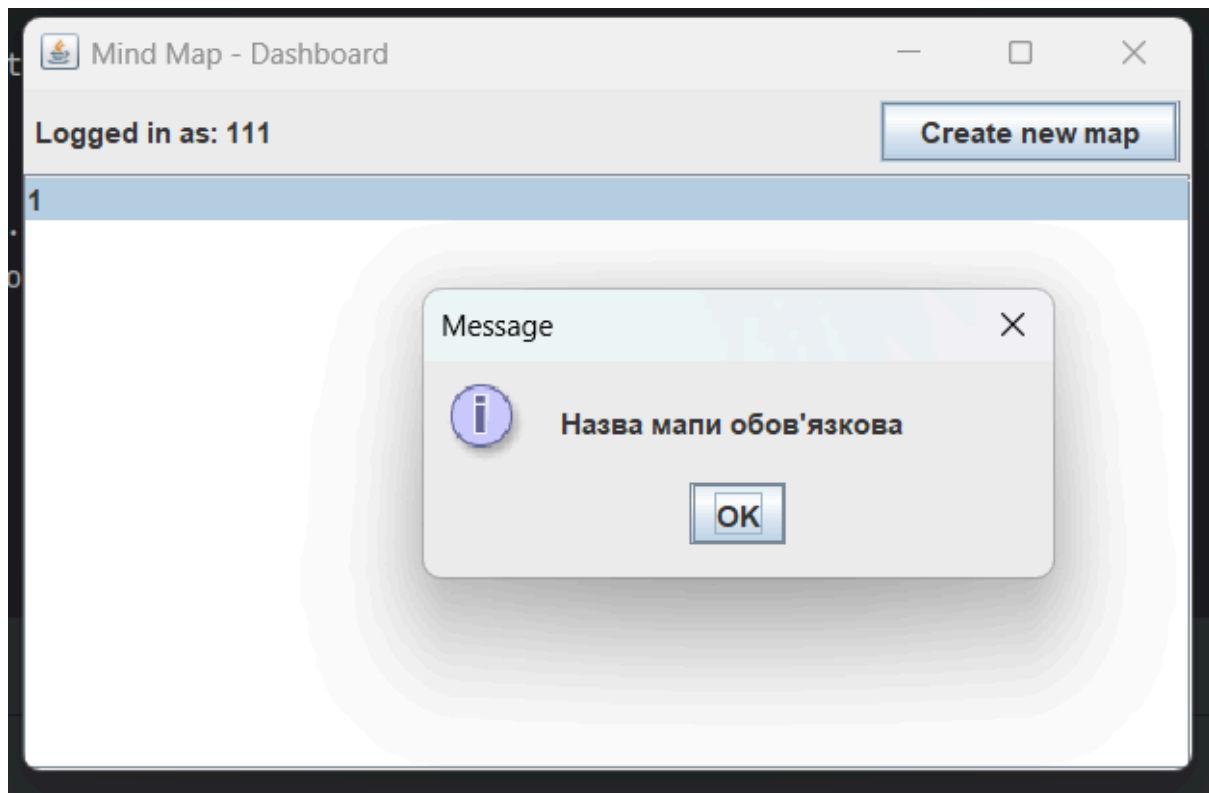
```

Output				
Action Output				
#	Time	Action	Message	Duration / Fetch
1	17:25:59	CREATE DATABASE IF NOT EXISTS mindmapdb CHARACTER SET utf8mb4	1 row(s) affected	0.000 sec
2	17:25:59	USE mindmapdb	0 row(s) affected	0.000 sec
3	17:25:59	CREATE TABLE IF NOT EXISTS Users (id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT, username VA...	0 row(s) affected	0.063 sec
4	17:25:59	CREATE TABLE IF NOT EXISTS Categories (id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT, title VAR...	0 row(s) affected	0.031 sec
5	17:25:59	CREATE TABLE IF NOT EXISTS MindMaps (id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT, title VAR...	0 row(s) affected	0.031 sec
6	17:25:59	CREATE TABLE IF NOT EXISTS MapElements (id INT PRIMARY KEY AUTO_INCREMENT, map_j...	0 row(s) affected	0.031 sec

Початки нашої системи, базова реалізація реєстрації:

3.3. Питання до лабораторної роботи

1. Що собою становить діаграма розгортання?

Діаграма розгортання показує, як програмна система фізично розміщується на обладнанні. Вона відображає сервери, пристрої, мережі та програмні компоненти, що на них запускаються.

2. Які бувають види вузлів на діаграмі розгортання?

Вузли бувають фізичні (сервери, комп'ютери, мобільні пристрої) і віртуальні (контейнери, віртуальні машини, середовища виконання). Вони показують, де саме працює система.

3. Які бувають зв'язки на діаграмі розгортання?

Основний тип зв'язку – комунікаційні зв'язки, які показують, як вузли обмінюються даними. Вони позначають мережеві канали, протоколи та взаємодію між частинами системи.

4. Які елементи присутні на діаграмі компонентів?

На діаграмі компонентів присутні це: Компоненти (частини системи з чіткими функціями), Інтерфейси, Залежності між компонентами, Пакети, що групують логічну структуру.

5. Що становлять собою зв'язки на діаграмі компонентів?

Зв'язки показують залежності між компонентами: хто використовує чий інтерфейс, які модулі взаємодіють і як саме система логічно побудована.

6. Які бувають види діаграм взаємодії?

Є два основні типи:

Діаграма послідовностей – показує порядок викликів.

Діаграма комунікацій – показує, як об'єкти пов'язані й взаємодіють.

Обидві описують динамічну поведінку системи.

7. Для чого призначена діаграма послідовностей?

Діаграма послідовностей відображає, у якій послідовності об'єкти надсилають один одному повідомлення під час виконання певного сценарію. Вона фіксує логіку процесів у часі.

8. Які ключові елементи можуть бути на діаграмі послідовностей?

Основні елементи: Об'єкти (учасники), Лінії життя, Повідомлення та виклики методів, Активності, Умовні або циклічні фрагменти. Вони показують, як виконується сценарій покроково.

9. Як діаграми послідовностей пов'язані з діаграмами варіантів використання?

Діаграма послідовностей деталізує конкретний сценарій варіанта використання. Якщо діаграма використання показує що робить система, то діаграма послідовностей показує як саме це відбувається.

10. Як діаграми послідовностей пов'язані з діаграмами класів?

Діаграми послідовностей демонструють взаємодію об'єктів, які належать до класів, зображених на діаграмі класів. Таким чином, вони показують динамічну поведінку статичної структури, описаної класами.

Висновок: У цій лабораторній роботі було здійснено розширення та структурування коду відповідно до попередньо спроектованих діаграм компонентів, розгортання та діаграм послідовностей. Основною метою було показати реальне втілення архітектури системи у програмному коді, забезпечити повний цикл взаємодії з базою даних та реалізувати перші елементи інтерфейсу користувача.